

Länssstyrelsen
i Jönköpings län

BESLUT

Sida 1/6

Datum
2014-12-10

Doss nr
0685-13-201

Beteckning
511-3295-2013

Felicia Olsson
Naturskydd och tillsyn
Naturavdelningen
010-22 36 293

Bildande av biotopskyddsområdet Skede rikkärr, Vetlanda kommun

Beslut

Länssstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 11 § miljöbalken (1998:808, MB) och 7 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. området Skede rikkärr som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) som biotopskyddsområde. Områdets gränser ska markeras ut i terrängen.

Syftet med biotopskyddsområdet är att långsiktigt bevara och vårda den värdefulla naturmiljön som rikkärret utgör och att bevara dess skyddsvärda arter samt genom restaureringsåtgärder återskapa rikkärr av den sumpskog som växer i området idag.

Inom biotopskyddsområdet får inte verksamheter och åtgärder utföras som kan skada naturmiljön.

Uppgifter om biotopskyddsområdet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Skede rikkärr
Areal	2,4 hektar (ha)
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Vetlanda
Socken	Skede
Lägesbeskrivning	1 km norr om Skede kyrka.
Fastigheter	Böla 4:2
Fastighetsägarkategori	Enskild
Gräns	Enligt karta, bilaga 1
Förvaltare	Länssstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Rikkärret i Skede ligger i en sydvästvänd sluttning omgiven av betesmark. Kärret är ett medelrikkärr med framför allt höga botaniska värden där ett flertal orkidéer samsas med sällsynta rikkärsmossor. Vegetationen är influerad av källvatten och är naturligt översilad.

Bottenskiktet utgörs delvis av brunmossor och delvis av vitmossor. I den övre delen av kärret har stora uppemot meterhöga vitmosstuvor utvecklats. I kärrets nedre kant löper ett dike som avvattnar åkermarken söder om rikkärret. Eftersom detta dike skär av utflödet av kalkhaltigt vatten i den del av kärret som är lägst liggande, har det endast en lokal påverkan. En kraftledning går rakt igenom kärret.

Kärret är kraftigt igenvuxet av framför allt uppväxande tall. Marken är tuvig och undervegetationen bitvis hög, varför området är i behov av skötselåtgärder.

Området är lättillgängligt från farbar bilväg och skulle kunna bli ett besöksvärt område.

Kärret har inventerats av Länsstyrelsen 1999 och 2006. Vid inventeringar har bland annat följande för länet intressanta rikkärrsarter påträffats:

Kärlväxter: sumpnycklar, kärrknipprot, ängsnycklar, jungfru marie nycklar, mossnycklar, loppstarr, gräsull, slätterblomma, tätört, ängsstarr och knagglestarr.

Mossor: bandpraktmossa, fetbålmossa, gyllenmossa, praktflikmossa, guldspärrmossa, rikkärsskapania, späd skorpionmossa, purpurvitmossa, spjutmossa

Kärret har inte inventerats med avseende på landmollusker, men med tanke på lokalens beskaffenhet torde det vara troligt att lokalen även hyser en intressant molluskfauna.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Under våren 2012 påbörjades diskussionerna med markägaren om att långsiktigt skydda rikkärret som biotopskyddsområde. I april 2013 beställde Länsstyrelsen en värdering av området från Värderingsbyrån Sydost AB för att värdera det intrång i pågående markanvändning som ett beslut om biotopskyddsområde skulle orsaka. Ett avtal om intrångsersättning har tecknats med markägaren.

Samråd enligt 25-26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Vetlanda kommun och Skogsstyrelsens distrikt Höglandet.

Länsstyrelsen har den 28 januari 2014 förelagt markägaren och övriga sakägare att inkomma med yttrande över förslaget till beslut. Ett yttrande har inkommit från Eon Elnät Sverige AB. Eon har påtalat behovet av att kunna utföra normalt underhåll av befintlig ledning.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap 11 § första stycket MB kan små mark- eller vattenområden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda förklaras som biotopskyddsområde. Inom ett biotopskyddsområde får man enligt andra stycket inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön.

Enligt 7 § förordningen som områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen inom sådana områden som inte omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen (1971:429) i det enskilda fallet besluta att ett sådant område som anges i bilaga 3 ska utgöra ett biotopskyddsområde. I beslutet ska gränserna för biotopskyddsområdet anges. Länsstyrelsen får besluta om de åtgärder som behövs för att vårda ett sådant biotopskyddsområde. I bilaga 3 till förordningen som områdesskydd enligt miljöbalken m.m. tas "Rik- och kalkkärr i jordbruksmark" upp som ett sådant särskilt skyddsvärt område.

BEDÖMNING

Skede rikkärr utgör ett sådant särskilt skyddsvärt område som avses i 7 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd, och som får skyddas genom särskilt beslut om biotopskyddsområde.

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de av riksdagen beslutade miljömålen. Bildandet av biotopskyddet av Skede rikkärr bidrar till att miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv kan uppfyllas.

Rikkärret finns med i Länsstyrelsens rikkärtsinventering, meddelande 2000:31. Rikkärret bedöms tillhöra naturvärdesklass 1; mycket höga naturvärden. I åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr i Jönköping ges området högsta prioritering för åtgärder. Rikkärr är en prioriterad Natura 2000-naturtyp inom Naturvårdsverkets nationella PAF (Prioritized Action Framework). Rikkärr är också prioriterade inom regionalt Värna Vårda Visa.

Länsstyrelsen anser att Skede rikkärr ska skyddas genom ett särskilt beslut om biotopskyddsområde eftersom rikkärret hyser höga naturvärden, främst botaniska. Dessa kräver en kontinuerlig hävd för att bevaras och kunna vårdas.

Området ligger inom riksintresse för vattenområden (Emån med tillhörande käll- och biflöden) enligt 4 kap. 6 § MB.

Bildandet av biotopskyddsområdet är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

Förvaltare för biotopskyddsområdet ska vara Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Skötsel

För att långsiktigt bevara de naturvärden som finns kopplade till naturtypen i området behövs skötsel som syftar till att rikkärnsytan hålls öppen och hävdas.

Området är i behov av restaureringsinsatser i form av avverkning, röjning, avlägsnande av stubbar, tuvbearbetning och restaureringsslåtter för att därefter kunna skötas genom bete alternativt slåtter.

Restaurering i form av röjning av träd och buskar har påbörjats under vintern 2011/2012 inom ramen för åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). För att bevara rikkärnets höga naturvärden behöver området även tuvbearbetas (ta bort stora och höga vitmosstuvor). Vass och annan högvuxen vegetation behöver bekämpas genom restaureringsslåtter med hjälp av betesputs eller liknande redskap. Åtgärden kan behöva kompletteras med manuell slåtter.

Avverkning och röjning av alla träd och buskar bör göras inom 5 år. Efter det bör restaureringsslåttern utföras under en intensiv inledande 5-års period för att på sikt återskapa marken till betesmark alternativt för att underlätta för framtida slåtter. Virke som utfaller i samband med restaurerings- och skötselåtgärder tillfaller markägaren.

Vid all form av röjning eller slåtter ska allt avslaget material fraktas bort från kärret för att inte bidra med ett extra näringspåslag.

Med stöd av 7 § andra stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen besluta om att sådana åtgärder ska vidtas som behövs för att vårda området. Innan någon åtgärd vidtas ska den som äger eller har särskild rätt till området underrättas särskilt enligt vad som beskrivs i 7 kap 11 § tredje stycket MB.

Hur man överklagar mm

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen vid Växjö tingsrätt **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 3 (formulär 43).

Enligt 7 kap 11 § MB gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

Upplysning

Ett normalt underhåll av befintlig elledning är tillåtet förutsatt att områdets naturvärden inte skadas. Nedan anges exempel på verksamheter som kan skada naturmiljön i detta biotopskyddsområde, ett 'Rik- och kalkkärr i jordbruksmark'. Observera att de angivna punkterna endast utgör exempel. Det kan finnas andra verksamheter och åtgärder som kan orsaka skada på naturmiljön i biotopskyddsområdet. Vid planering av en åtgärd behöver alltid en bedömning av om åtgärden kan skada naturmiljön ske. Vid misstanke om att en eventuell skada kan uppstå vid underhållsarbete ska en ansökan om dispens lämnas till Länsstyrelsen.

- Användning av gödselmedel
- Användning av bekämpningsmedel
- Tillskottsutfodring av djur
- Grävning
- Schaktning
- Dikning
- Markbearbetning
- Tippning av skogs- och jordbruksprodukter
- Uppodling
- Skogsodling
- Insådd av gräs eller vallfrön
- Ledningsdragning
- Anläggningar
- Bebyggelse
- Körning med motorfordon

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket enhetschef Malin Lund beslutat och naturvårdshandläggare Felicia Olsson varit föredragande, har även länsjurist Ulrika Källberg deltagit.

Malin Lund

Felicia Olsson

Bilagor

1. Karta
2. Sakägarförteckning
3. Hur man överklagar – formulär 43

BESLUT

Datum
2014-12-10

Beteckning
511-3295-2013

Sida 6/6

Utskrift

Delgivningskvitto

Sändlista

Östen Andersson, Böla 1 Västergården, 574 93 Vetlanda
Eon elnät Sverige AB, 205 09 Malmö
Peter Blomqvist, Bergsvängen 4, 570 15 Holsbybrunn
Lars Ljunggren, Mellangatan 6, 574 33 Vetlanda

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Vetlanda kommun, 574 80 Vetlanda
Lantmäteriet, att. Anders Alexandersson
Jordbruksverket, Vallgatan 8, 551 82 Jönköping

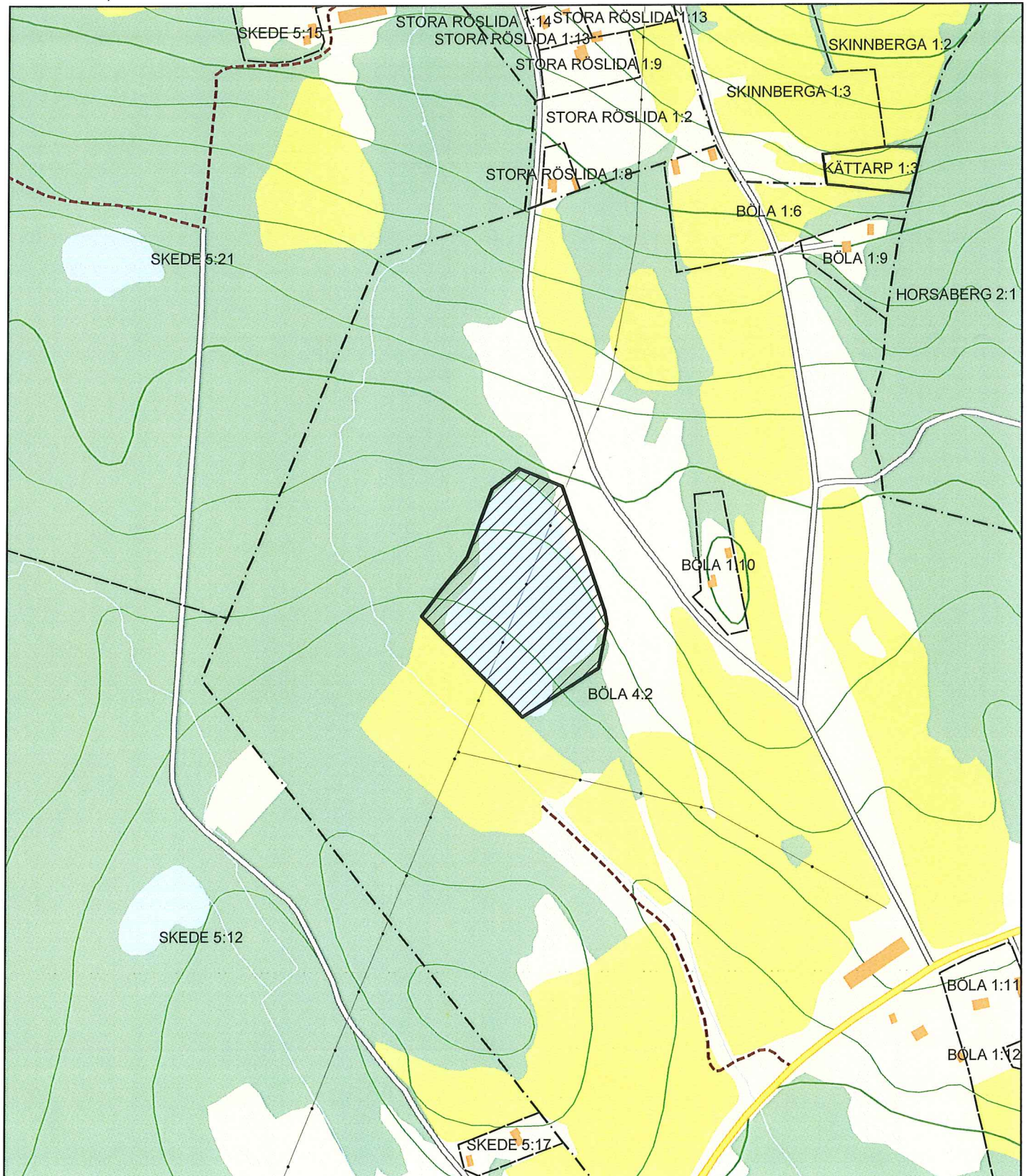
Kopia internt (inkl. bilaga)

Skötselenheten (Eva Wallander, e-post)
Landenheten (Erica Hindborg, e-post)
Original till biotopskyddspärmen (Malin Lund)
Ellen Nystedt
Diariet

Biotopskyddsområdet Skede rikkärr

Bilaga 1

2014-12-10, dnr 511-3295-2013

1:5 000

© Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

Gräns för biotopskyddsområdet

Sakägarförteckning

Fastighet

Fastighetsägare, nyttjanderättshavare m.m.

Fastighet

Böla 4:2

Fastighetsägare

Östen Andersson

Böla 1 Västergården

574 93 Vetlanda

Jaktarrendatorer

Peter Blomqvist

Bergsvängen 4

570 15 Holsbybrunn

Lars Ljunggren

Mellangatan 6

574 33 Vetlanda

Ledningsrätt

Eon elnät Sverige AB

205 09 Malmö
